A?? Tereddüdü Ölçe?i

RECOMMENDED CITATION

memjavad (2026). *A?? Tereddüdü Ölçe?i*. Turkish Psychological Scales. Retrieved from https://tr-scales.arabpsychology.com/?p=17023

ARABPSYCHOLOGY.COM

Özet

A?? Tereddüdü Ölçe?i (ATÖ), Necla Y?lmaz, P?nar Öke Karakaya ve Sibel Sönmez (2021) taraf?ndan orijinal bir a?? tereddüdü arac?n?n Türkçe'ye uyarlanmas?, geçerlik ve güvenirlik çal??malar?n?n yap?lmas? amac?yla geli?tirilmi?tir. Ölçek, bireylerin a?? yapt?rma konusundaki tutumlar?n?, potansiyel risk alg?lar?n? ve tereddüt düzeylerini ölçmeyi hedeflemektedir. ATÖ, toplam 9 maddeden ve iki temel boyuttan olu?maktad?r.

Ölçe?in psikometrik özellikleri, yeti?kin popülasyonu üzerinde test edilmi? olup, yüksek düzeyde iç tutarl?l??a sahip oldu?u belirlenmi?tir (Cronbach Alpha: 0,892). Geçerlik çal??malar? kapsam?nda Do?rulay?c? Faktör Analizi (DFA) kullan?larak yap? geçerli?i desteklenmi?tir. Ölçek, 5'li Likert ölçe?i format?nda derecelendirilmektedir.

Anahtar Kelimeler

A?? tereddüdü, a??, psikometrik araç, halk sa?l???, uyarlama, yap? geçerli?i, güvenirli?i.

Yazarlar

Necla Y?lmaz, P?nar Öke Karakaya, Sibel Sönmez.

Amaç

A?? Tereddüdü Ölçe?i'nin temel amac?, bireylerin a?? yapt?rma eylemine kar?? gösterdikleri tereddüt düzeylerini, bu tereddütlerin alt?nda yatan nedenleri ve endi?eleri sistematik olarak ölçmektir. Bu ölçek, a?? kar??tl???ndan farkl? olarak, a??y? erteleme veya reddetme konusunda karars?zl?k ya?ayan bireyleri tan?mlamak için tasarlanm??t?r.

Ölçe?in Türkçe uyarlamas?n?n özel amac?, a?? tereddüdü kavram?n?n Türkiye popülasyonunda kültürel aç?dan geçerli ve güvenilir bir araçla de?erlendirilmesini sa?lamakt?r. Elde edilen veriler, sa?l?k profesyonellerine ve politika yap?c?lara, a??ya yönelik toplumsal alg?lar? iyile?tirecek ve tereddütleri giderecek hedeflenmi? müdahale stratejileri geli?tirmede bilimsel zemin sunmaktad?r.

Yap?

A?? Tereddüdü Ölçe?i, a?? tereddüdü kavram?n?n alt?nda yatan çok boyutlu yap?y? ölçmek üzere kurgulanm??t?r. Türkçe uyarlamas?nda yap?lan analizler sonucunda ölçe?in toplam 9 maddeden ve iki temel boyuttan olu?tu?u do?rulanm??t?r. Bu boyutlar genellikle, a??lar?n ki?isel ve toplumsal faydalar?na yönelik inançlar? ve a??lar?n potansiyel risklerine (yan etkiler, güvenlik endi?eleri) yönelik alg?lanan tehditleri kapsamaktad?r.

ARABPSYCHOLOGY.COM

Ölçek maddeleri, bireylerin hem rasyonel hem de duygusal tepkilerini yakalamay? amaçlamaktad?r. Bu iki boyutlu yap?, a?? tereddüdünün tek bir kar??tl?k durumu yerine, fayda ve risk alg?lar? aras?ndaki karma??k bir dengeyi temsil etti?ini göstermektedir.

Geçerlik

Ölçe?in Türkçe geçerli?i, titizlikle yürütülen psikometrik çal??malarla de?erlendirilmi?tir. Geçerlik analizleri, dil geçerli?i, kapsam geçerli?i ve yap? geçerli?i olmak üzere üç ana ba?l?kta toplanm??t?r. Dil geçerli?i, ölçe?in kültürel adaptasyonunun ve anlam bütünlü?ünün korunmas?n? sa?lam??t?r.

Kapsam geçerli?i, ölçek maddelerinin a?? tereddüdü gibi karma??k bir psikolojik yap? için yeterli ve temsil edici oldu?unu güvence alt?na alm??t?r. Yap? geçerli?inin incelenmesi için ise en modern istatistiksel yöntemlerden biri olan Do?rulay?c? Faktör Analizi (DFA) kullan?lm??t?r.

Güvenirlik

A?? Tereddüdü Ölçe?i'nin güvenirli?i, ölçe?in tutarl?l???n? ve istikrar?n? belirlemek amac?yla iki temel yöntemle test edilmi?tir: iç tutarl?l?k katsay?s? ve test-tekrar test yöntemi.

?ç tutarl?l?k analizi sonucunda, Cronbach Alpha katsay?s? **0,892** olarak belirlenmi?tir. Bu de?er, ölçe?in maddelerinin ölçülmek istenen yap?y? yüksek düzeyde uyum içinde ölçtü?ünü ve ölçe?in son derece güvenilir oldu?unu göstermektedir. Ek olarak, ölçe?in farkl? zamanlarda uyguland???nda tutarl? sonuçlar verip vermedi?ini kontrol etmek amac?yla test-tekrar test yöntemi kullan?lm?? ve ölçe?in zaman içinde istikrarl? sonuçlar üretti?i kan?tlanm??t?r.

Faktör Analizi

Ölçe?in yap? geçerli?ini test etmek ve teorik iki boyutlu modelini do?rulamak amac?yla Do?rulay?c? Faktör Analizi (DFA) uygulanm??t?r. DFA, 9 maddelik ölçe?in, a?? tereddüdünü temsil eden iki ayr? faktöre ayr?ld???n? istatistiksel olarak desteklemi?tir.

DFA bulgular?, modelin Türk popülasyonundan toplanan verilerle iyi bir uyum sergiledi?ini göstermi?, böylece ölçe?in yap?sal bütünlü?ü ve psikometrik uygunlu?u teyit edilmi?tir. Bu analiz, ölçe?in a?? tereddüdünün farkl? yönlerini ayr??t?rarak ölçebilme yetene?ini güçlendirmektedir.

Araç Bilgisi

Test Türü: Uyarlama Ölçek (Orijinal bir arac?n Türkçe'ye adaptasyonu).

Format: 9 madde ve 2 boyuttan olu?an, öz bildirim (self-report) format?nda bir araçt?r.

ARABPSYCHOLOGY.COM

Mevcut Diller: Türkçe.

Popülasyon Grubu: Genel Yeti?kin Popülasyonu.

Ya? Grubu: 18 ya? ve üzeri (Yeti?kin).

Popülasyon Detaylar?: Geçerlik ve güvenirlik çal??mas? Türkiye'deki yeti?kin kat?l?mc?lar üzerinde gerçekle?tirilmi?tir.

Test Metodolojisi: Kat?l?mc?lar?n her bir ifadeye 5'li Likert ölçe?i üzerinden yan?t vermesi beklenir. Derecelendirme format? ?öyledir: 1:**Kesinlikle kat?lm?yorum**.....5: **Kesinlikle Kat?l?yorum**.

Anahtar Kelimeler

A??, a?? tereddüdü, halk sa?l???, psikometrik özellikler, do?rulay?c? faktör analizi, iç tutarl?l?k, test-tekrar test.

Yazarlar

Yazar ORCID Tan?mlay?c?s?: Bilgi mevcut de?ildir.

?leti?im E-posta Adresleri: Sorumlu yazar Necla Y?lmaz için: neclabardak@sdu.edu.tr

Yaz??ma Adresi: Bilgi mevcut de?ildir.

?zinler, Ücret ve Uygulama Y?l?

Ölçe?in geçerlik ve güvenirlik çal??mas? 2021 y?l?nda yay?nlanm??t?r. Ölçe?in ticari olmayan akademik ara?t?rmalarda kullan?m? için sorumlu yazar (Necla Y?lmaz) ile e-posta yoluyla ileti?ime geçilmesi gerekmektedir. Kullan?m izni ve olas? ücretlendirme bilgileri için sorumlu yazar?n belirtilen e-posta adresi kullan?lmal?d?r.

Kaynaklar

Y?lmaz, N., Öke Karakaya, P ve Sönmez, S. (2021). A?? Tereddüdü Ölçe?inin Türkçe Geçerlik ve Güvenirli?i. *??letme Bilimi Dergisi, 9*(3), 499-517. doi: 10.22139/jobs.962519
Ölçe?in orijinal PDF dosyas? a?a??daki ba?lant?dan indirilebilir: asi-tereddudu-olcegi-toad.pdf

A?? Tereddüdü Ölçe?i Maddeleri

ÖNEML?: A?a??daki ölçek maddeleri orijinal dillerinde korunmu? olup, hiçbir ?ekilde

ARABPSYCHOLOGY.COM

de?i?tirilmemelidir.

A?? yapt?rmak toplumdaki di?er ki?ilerin sa?l??? için önemlidir.
A??lar?n ciddi yan etkileri oldu?u konusunda endi?eliyim.

ARABPSYCHOLOGY.COM